

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

DRET FINANCER I TRIBUTARI. PART GENERAL

Coordinació: Mª Mercè Castillo Solosna

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	Dret financer i tributari. Part general
Codi	101821
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	7.5
Grups	1GG i 2 GM
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	M ^a Mercè Castillo Solosna
Horari de tutoria/lloc	Dimecres de 18 a 21 h i dijous de 9.30 a 14.30 h. Despatx 2.19.
Departament/s	Dret Públic
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	40% presencial 75 hores setmanals 60% no presencial 112,5 hores de treball autònom.
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Idioma Percentatge d'ús Català 100.0 Anglès 0.0 Castellà 0.0
Grau/Màster	Grau en Dret
Distribució de crèdits	4,5 ECTS GG 3 ECTS GM
Horari de tutoria/lloc	Dimecres de 18 a 21 h i dijous de 9.30 a 14.30 h. Despatx 2.19.
Adreça electrònica professor/a (s/es)	MCastillo@dpub.udl.cat

M. Merce Castillo Solsona

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura constitueix la primera presa de contacte de l'estudiantat del Grau en Dret amb el Dret financer. Tanmateix, atesa la seva ubicació en el pla d'estudis -segon semestre del 3r curs- s'imparteix tenint com a premissa que l'alumnat ja coneix el sistema de fonts del dret, l'eficàcia temporal i espacial de les normes jurídiques, la teoria general de les obligacions, l'organització territorial del poder a l'Estat espanyol i el sistema de distribució de competències entre els diferents nivells territorials de poder, els principis generals que regeixen el procediment administratiu i el dret sancionador.

Però, alhora que s'examinen quines són les particularitats d'aquestes nocions en l'àmbit tributari, s'incideix, de manera especial en l'anàlisi de les institucions que són característiques del Dret financer i tributari (fet imposable, exempció i no subjecció tributària, base imposable, base liquidable i deute tributari) així com en l'estudi dels procediments en matèria tributària, del règim d'infraccions i sancions tributàries i dels procediments de revisió dels actes administratius de caràcter tributari. En aquest sentit, s'ha d'assenyalar que l'anàlisi d'aquestes institucions i procediments no constitueix una finalitat en sí mateixa sinó que l'alumnat veurà en tota la seva integritat, la seva concreció pràctica en estudiar els principals impostos del sistema impositiu espanyol, la qual cosa és l'objecte de l'assignatura Dret tributari. Part especial, ubicada al primer semestre del 4t curs del Grau.

Cal que l'alumne lliuri la fitxa, com a màxim, el 24 de febrer.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure apartat competències.

Competències

Competències estratègiques de la Universitat de Lleida

- Domini de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació.

Objectius

- 3. Identificar les fonts del Dret financer tributari i inferir les seves especialitats respecte de les fonts d'altres branques de l'ordenament jurídic.
- 4. Identificar i integrar la normativa estatal, autonòmica, local i internacional en matèria tributària.
- 6. Analitzar, de forma sistemàtica, els procediments tributaris.
- 7. Aplicar els coneixements teòrics adquirits als supòsits pràctics que es plantegin.

- Domini d'una llengua estrangera

- Correcció en l'expressió oral i escrita

Objectius

- 2. Inferir els principis que informen el Dret financer i tributari.
- 5. Analitzar els conceptes i les institucions pròpies del Dret financer i tributari i, en el seu cas, comparar-les amb conceptes i institucions similars d'altres branques de l'ordenament jurídic.

Competències específiques de la titulació

- Demostrar coneixement de les característiques, esquemes conceptuals, institucions i procediments del sistema jurídic

Objectius

- 4. Identificar i integrar la normativa estatal, autonòmica, local i internacional en matèria tributària.
- 6. Analitzar, de forma sistemàtica, els procediments tributaris.

- Capacitat per identificar i interpretar les fonts del dret vigent

Objectius

- 1. Determinar l'objecte d'estudi del Dret financer i tributari i analitzar les relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.
- 3. Identificar les fonts del Dret financer tributari i inferir les seves especialitats respecte de les fonts d'altres branques de l'ordenament jurídic.
- 6. Analitzar, de forma sistemàtica, els procediments tributaris.
- 7. Aplicar els coneixements teòrics adquirits als supòsits pràctics que es plantegin.

- Demostrar coneixement de l'ordenament jurídic en vigor

Objectius

- 2. Inferir els principis que informen el Dret financer i tributari.

- Capacitat per percebre i assimilar el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la seva necessària visió transdisciplinària

Objectius

- 1. Determinar l'objecte d'estudi del Dret financer i tributari i analitzar les relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.

Competències transversals de la titulació

- Capacitat de gestió adequada de la informació (C. Instrumental)

Objectius

- 1. Determinar l'objecte d'estudi del Dret financer i tributari i analitzar les relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.

- Capacitat d'anàlisi i síntesi (C. Instrumental)

Objectius

- 2. Inferir els principis que informen el Dret financer i tributari.

Continguts fonamentals de l'assignatura

I.- Primer bloc. Concepte i fonaments del Dret financer

Tema 1.- L'activitat financera i el Dret financer

L'activitat financera i la seva consideració científica.- El Dret financer i tributari. Concepte i contingut.- Relacions del Dret financer i tributari amb altres branques de l'ordenament jurídic.- El pressupost. Concepte, contingut i funcions. Els principis pressupostaris. El cicle pressupostari.- Els ingressos públics. Concepte i classes.

Tema 2.- Els tributs

Concepte, finalitats i classes de tributs.- Els impostos. Concepte i característiques. Classes d'impostos.- Les taxes. Concepte i règim jurídic.- Taxes i preus públics. Semblances i diferències.- Les contribucions especials. Concepte i règim jurídic.

Tema 3.- Els principis del Dret financer

Els principis constitucionals financers. Classificació.- Els principis constitucionals tributaris de caràcter material. El repartiment just de la càrrega tributària: principi de generalitat; principi de capacitat econòmica; principi d'igualtat; principi de progressivitat i la no confiscatorietat.- Els principis constitucionals financers de caràcter material en seu de despesa pública. L'assignació equitativa dels recursos públics. Els criteris d'eficiència i economia.- El principi de legalitat.- Els principis derivats del Dret de la Unió Europea.

Tema 4.- Les fonts del Dret financer

L'ordenament jurídic financer i el sistema de fonts.- La Constitució.- Els tractats internacionals. Especial referència als convenis per a evitar la doble imposició.- El dret supranacional. Especial referència al Dret de la Unió Europea.- La llei. El principi de legalitat i el principi de reserva de llei en matèria tributària. La llei de pressupostos. Els actes amb força de llei: decrets-lleis i decrets legislatius. Les lleis autonòmiques.- El reglament. Especial referència a les ordenances fiscals.- Les ordres interpretatives i altres disposicions administratives.- El dret supletori.- La jurisprudència.- La codificació del Dret financer. La llei general tributària. La llei general pressupostària.

Tema 5.- L'aplicació del Dret financer

Consideracions generals.- Eficàcia de les normes financeres al temps. L'entrada en vigor i el cessament de la seva vigència. La retroactivitat tributària.- Eficàcia de les normes financeres a l'espai. Territorialitat i residència. La doble imposició internacional: concepte, mètodes i mesures per a evitar-la.- La interpretació al Dret financer.- L'analogia al Dret financer.- La qualificació tributària.- El conflicte en l'aplicació de la norma tributària.- La simulació a l'àmbit tributari.

Tema 6.- El poder financer

Concepte i límits.- Els titulars del poder financer a l'Estat espanyol.- El poder financer de l'Estat. Àmbit.- El poder financer de les Comunitats autònomes. Caracterització general i marc normatiu. El poder financer de les Comunitats autònomes de règim comú. El poder financer de les Comunitats autònomes de règim foral.- El poder financer de les Corporacions locals. Caracterització general i marc normatiu. La hisenda municipal. Règim general i règims especials.- L'administració financera espanyola.

II.- Bloc segon. Dret tributari material

Tema 7.- L'estructura de la relació jurídica tributària. Fet imposable. No subjecció i exempció

La relació jurídica tributària.- Les obligacions tributàries. L'obligació tributària principal. L'obligació tributària de realitzar pagaments a compte. Les obligacions entre particulars derivades del tribut. Les obligacions tributàries accessòries: interès de demora; recàrrecs per declaració extemporànea sense requeriment previ; recàrrecs del període executiu.- Les obligacions tributàries formals.- El fet imposable. Concepte, funcions i estructura. L'element objectiu del fet imposable i els seus aspectes. L'element subjectiu del fet imposable.- Supòsits de no subjecció.- L'exempció tributària.

Tema 8.- Els subjectes de l'obligació tributària

El subjecte actiu.- Els obligats tributaris. Enunciació. Els ens sense personalitat jurídica com a obligats tributaris. La solidaritat d'obligats tributaris.- Els subjectes passius. El contribuent: concepte i règim jurídic. El substitut del contribuent: concepte i règim jurídic.- Els successors. Successors de persones físiques. Successors de persones jurídiques i d'entitats sense personalitat jurídica.- Els responsables tributaris. Concepte. Règim jurídic. Classes. Els supòsits de responsabilitat tributària solidària i de responsabilitat tributària subsidiària a la llei general tributària.- La capacitat d'obrar a l'ordre tributari.- La representació al Dret tributari. Representació legal. Representació voluntària. Representació de persones o entitats no residents.- El domicili fiscal.

Tema 9.- La quantificació de l'obligació tributària i l'extinció del deute tributari

La base imposable. Concepte i mètodes de determinació.- La base liquidable.- El tipus de gravamen. Concepte i classes.- La quota tributària. Concepte i classes.- El deute tributari.- El pagament. Formes de pagament. Moment del pagament. Terminis de pagament. Imputació del pagament. Ajornament i fraccionament del pagament.- La prescripció. Termini de prescripció i supòsits. Càlcul dels terminis de prescripció. Interrupció dels terminis de prescripció. Extensió i efectes de la prescripció.- Altres formes d'extinció del deute tributari: compensació, condonació i baixa provisional per insolvència.- Les garanties del crèdit tributari: dret de prelació, hipoteca legal tàcita, afeció de béns, dret de retenció, mesures cautelars i garanties per l'ajornament i fraccionament del pagament del deute tributari.

III.- Bloc tercer. Dret tributari formal

Tema 10.- L'aplicació dels tributs. La gestió tributària

Aspectes generals de l'aplicació dels tributs.- Normes comunes sobre les actuacions i els procediments tributaris. Especialitats dels procediments administratius en matèria tributària. Fases dels procediments tributaris. Les liquidacions tributàries. L'obligació de resoldre i els terminis de resolució. La prova. Les notificacions.- Concepte de gestió tributària. Formes d'iniciació de la gestió tributària. Declaració tributària. Autoliquidacions. Comunicació de dades. Declaracions, autoliquidacions i comunicacions complementàries o substitutives.- Procediments de gestió tributària. Enunciació.- Procediment de devolució iniciat mitjançant autoliquidació, sol·licitud o comunicació de dades.- Procediment iniciat mitjançant declaració.- Procediment de verificació de dades.- Procediment de comprovació de valors. La comprovació de valors. Especial referència a la taxació pericial contradictòria.- Procediment de comprovació limitada.

Tema 11.- La inspecció tributària

La inspecció tributària. Funcions, facultats i documentació de les actuacions inspectores.- El procediment d'inspecció. Normes generals Inici i desenvolupament. Termini, lloc i horari de les actuacions inspectores.- La finalització de les actuacions inspectores. Les actes. Contingut i classes. Noció i efectes de les actes amb acord, noció i efectes de les actes de conformitat i noció i efectes de les actes de disconformitat.

Tema 12.- La recaptació dels tributs

Consideracions generals.- La recaptació dels tributs en període voluntari.- El interès de demora tributari. -El compliment voluntari extemporani. Els recàrrecs per presentació extemporània sense requeriment previ. Supòsits i efectes.- La recaptació de tributs en període executiu. Els recàrrecs del període executiu.- El procediment de constreyniment. Normes generals. Inici. La providència de constreyniment: motius d'oposició. L'embargament de béns i drets. La diligència d'embargament: motius d'oposició. L'alienació de bens embargats. L'acabament del procediment de constreyniment.- El procediment de recaptació enfront els responsables i els successors.

Tema 13.- Els il·lícits tributaris

Els delictes contra la hisenda pública. Especial referència al delictes de defraudació tributària.- La potestat sancionadora en matèria tributària. Principis. Subjectes infractors i responsables i successors de les sancions tributàries.- Concepte i classes d'infraccions tributàries.- Les sancions tributàries. Classes. Criteris de graduació. Reducció. Extinció de la responsabilitat derivada de les infraccions tributàries i de les sancions tributàries.- El procediment sancionador en matèria tributària.

Tema 14.- La revisió en via administrativa dels actes tributaris

Enunciació dels mitjans de revisió dels actes d'aplicació dels tributs i d'imposició de sancions.- Procediments especials de revisió. Procediment de revisió d'actes nuls de ple dret. Declaració de lesivitat d'actes anul·lables. Revocació. Rectificació d'errors. Devolució d'ingressos indeguts.- El recurs de reposició. Caracterització general. El recurs de reposició a l'àmbit local.- Les reclamacions econòmic-administratives. Àmbit d'aplicació. Actes susceptibles de reclamació econòmic-administrativa. Òrgans econòmics-administratius. La suspensió de l'execució de l'acte impugnat en via econòmic-administrativa.- El procediment general econòmic-administratiu. Procediment en única o primera instància.- Recursos en via econòmica-administrativa.- El procediment abreujat davant d'òrgans unipersonals.

Eixos metodològics de l'assignatura

GG: Lliçó magistral

GM: Comentaris de sentències dictades per part de diversos òrgans judicials, relatives a diversos aspectes de l'assignatura. Plantejament, anàlisi i resolució de cassos pràctics.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SETMANA	DESCRIPCIO	ACTIVITAT PRESENCIAL	HTP	ACTIVITAT TREBALL AUTÒNOM	HTNP
1 ^a 9-15 de febrer	Presentació assignatura Tema 1	Lliçó magistral	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
2 ^a 16-22 de febrer	Tema 2	Lliçó magistral	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
3 ^a 23 de febrer -1 de març	Tema 3	Lliçó magistral. Plantejament de la metodologia del comentari jurisprudencial. Identificació de les sentències a comentar.	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
4 ^a 2-8 de març	Tema 4	Lliçó magistral. Preparació de l'activitat de comentari jurisprudencial.	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7

5^a 9- 15 de març	Tema 5	Lliçó magistral Preparació de l'activitat de comentari jurisprudencial.	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
6^a 16-22 de març	Tema 6	Lliçó magistral Realització de l'activitat de comentari jurisprudencial.	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
7^a 23-29 de març	Tema 7	Lliçó magistral Plantejament de pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7
8^a 6-12 d'abril	Tema 8	Lliçó magistral Pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7
9^a 17 d'abril	Prova avaluació teòrica Temes 1 a 6	Realització prova avaluació teòrica Temes 1 a 6	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
10^a 20-26 d'abril	Tema 9	Lliçó magistral Pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7

11^a 27 d'abril- 3 de maig	Tema 10	Lliçó magistral Pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7
12^a 4-10 de maig	Tema 11	Lliçó magistral Pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7
13^a 11-17 maig	Tema 12	Lliçó magistral Pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7
14^a 18- 24 de maig	Tema 13	Lliçó magistral Realització de l'activitat de pràctiques	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal Realització de pràctiques	7
15^a 25-31 de maig	Tema 14	Lliçó magistral Consulta de dubtes	2,5 GG 1,5 GM	Estudi personal	7
16^a 1-5 de juny	Plantejament de dubtes	Resolució de dubtes		Estudi personal	7
18 de juny	Prova avaluació teòrica temes 7 a 14	Revisió personal prova teòrica		Estudi personal	7

19 ^a	Revisió prova teòrica temes 7 a 14	Revisió personal prova teòrica			7
26 de juny	Recuperació prova d'avaluació teòrica Temes 1 a 6 i prova d'avaluació teòrica Temes 7 a 14	Realització proves de recuperació d'avaluació teòrica		Estudi personal	7

Sistema d'avaluació

Es preveuen dues modalitats d'avaluació.

I.- AVALUACIÓ CONTINUADA

La qualificació final serà el resultat de la mitja ponderada corresponent a les activitats avaluatives que es descriuen més avall. En qualsevol cas, és necessari tenir en compte que l'estudiant només superarà l'assignatura si es compleixen els dos requisits següents:

- . que obtingui un mínim de 5 punts sobre 10 en cadascuna de les dues proves d'avaluació teòrica relatives al programa de l'assignatura;
- . que obtingui un mínim de 5 punts com a resultat de la mitja ponderada relativa al conjunt de les quatre activitats avaluatives que es descriuen a continuació.

ACTIVITATS AVALUATIVES

(1) Comentari jurisprudencial. Aquesta activitat avaluativa es configura com una activitat de caràcter individual i de realització obligatòria. No és una activitat que pugui ser objecte de recuperació.

- . Període de realització: 17 de març.
- . Percentatge sobre la qualificació final: 15%.

(2) Prova d'avaluació dels continguts dels temes 1 a 6. Aquesta prova es configura com una activitat de caràcter individual i de realització obligatòria, que avalua continguts d'aquests temes, combinant preguntes de caràcter objectiu amb preguntes de desenvolupament. Es tracta d'una activitat que pot ser objecte de recuperació.

- . Data de realització: 17 d'abril.
- . Percentatge sobre la qualificació final: 35%. Per a superar aquesta prova, és necessari obtenir, com a mínim, 5 punts sobre 10.

(3) Activitat pràctica relativa als temes 7, 11 i 12. Aquesta activitat es configura com una activitat de caràcter individual i de realització optativa. No és una activitat que pugui ser objecte de recuperació.

. Període de realització: 10^a a 14ª setmanes.

. Percentatge sobre la qualificació final: 10%.

(4) Prova d'avaluació dels continguts dels temes 7 a 14. Aquesta prova es configura com una actividad avaluativa de caràcter individual i de realització obligatòria. Es tracta d'una activitat que pot ser objecte de recuperació.

. Data de realització: 18 de juny.

. Percentatge sobre la qualificació final: 40%. Per a superar aquesta prova, és necessari obtenir, com a mínim, 5 punts sobre 10.

II.- AVALUACIÓ ALTERNATIVA

En el cas que una/a estudiant acrediti documentalment (per exemple, mitjançant contracte de treball) la impossibilitat de complir algun dels requisits establerts per a l'avaluació continuada podrà optar per la realització d'una prova única de validació de competències o coneixements que es realitzarà en les setmanes establertes al calendari d'avaluació del grau. Aquesta prova consistirà en un examen que combinarà preguntes de caràcter objectiu i preguntes de desenvolupament corresponents als 14 temes del programa de l'assignatura.

L'opció, acompanyada de la corresponent acreditació documental, es podrà realitzar fins el 24 de febrer.

Bibliografia i recursos d'informació

Textos legals

És imprescindible l'ús dels textos legals propis d'aquesta branca de l'ordenament jurídic, en particular, la llei 58/2003, general tributària i els reglaments que la desenvolupen.

Altrament, atesa la mutabilitat de la normativa tributària, es recomana consultar, de manera periòdica, les bases de dades jurídiques així com el web de l'Agencia Estatal de Administración Tributaria.

Bibliografia general

Collado Yurrita, M. A. (Director), *Derecho Financiero y Tributario. Parte General*, Ed. Atelier (última edició).

Ferreiro Lapatza, J.J. Martín Fernández, J. y Rodríguez Márquez, J., *Curso de Derecho Tributario. Sistema tributario español*, Ed. Marcial Pons (última edició).

Martín Queralt, J.; Lozano Serrano, C.; Tejerizo López, J.M. y Casado Ollero, G., *Curso de Derecho Financiero y Tributario*, Ed. Tecnos (última edició).

Menéndez Moreno, A. (Director), *Derecho Financiero y Tributario. Parte General. Lecciones de Cátedra*, Ed. Lex Nova (última edició).

Merino Jara, I. (Director), *Derecho financiero y tributario. Parte general. Lecciones adaptadas al EEES*, Ed. Tecnos (última edició).

Pérez Royo, F., *Derecho Financiero y Tributario. Parte General*, Civitas-Thomson Reuters, Cizur Menor (última edició).

Revistes periòdiques

Crónica Tributaria

Impuestos

Gaceta Fiscal

Jurisprudencia Tributaria Aranzadi

Quincena Fiscal

Revista Española de Derecho Financiero

Revista Técnica Tributaria

Tribunal Fiscal

Tributos Locales